

Әділет органдары туралы

Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 18 наурыздағы N 304 Заңы

МАЗМҰНЫ

1-тарау. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1-бап. Қазақстан Республикасы әділет органдарының мәртебесі

Қазақстан Республикасының әділет органдары (бұдан әрі - әділет органдары), өз құзыреті шегінде мемлекеттің қызметін құқықтық қамтамасыз етуді жүзеге асыратын, мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, лауазымды адамдар мен азаматтардың жұмысында заңдылық режиміне қолдау жасайтын, азаматтардың және ұйымдардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды қамтамасыз ететін атқарушы билік органдары болып табылады.

2-бап. Әділет органдары қызметінің құқықтық негізі

Әділет органдары қызметінің құқықтық негізін Қазақстан Республикасының Конституциясы, осы Заң мен өзге де нормативтік құқықтық актілер, сондай-ақ Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары құрайды.

3-бап. Әділет органдарының міндеттері

Әділет органдарының міндеттері:

1) жалпымемлекеттік даму стратегиясын әзірлеу мен іске асыруға қатысу, заң жобасы жұмысын жүргізу, заңдарды талдау, жетілдіру, жүйелеу, нормативтік құқықтық актілердің жобаларына заң сараптамасын жүргізу арқылы адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарының үстемдігін, Қазақстан Республикасының егемендігін, Қазақстан қоғамы мен мемлекетінің тұрақты және қарышты дамуын қамтамасыз етуге бағытталған ұлттық заңдарды қалыптастыруға қатысу;

2) Қазақстанның ұлттық мүдделерін қорғау және Республиканың дүниежүзілік қоғамдастықтағы беделін нығайту мақсатында, соның ішінде Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарын дайындау мен жасасу жолымен оның халықаралық аренадағы қызметін құқықтық жағынан қамтамасыз ету;

3) заңды тұлғаларды, жылжымайтын мүлікке құқықтарды, орталық мемлекеттік органдардың және ведомстволардың, жергілікті өкілді және атқарушы органдардың, сондай-ақ әкімдердің нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыру, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік есепке алуды қамтамасыз ету;

3-1) мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыру, құқықтық көмекті және заң қызметтерін көрсетуді ұйымдастыру, құқықтық насихат саласындағы мемлекеттік саясатты қалыптастыру және іске асыру;

3-2) жылжымалы мүлік кепілін тіркеу, жылжымайтын мүлікті мемлекеттік техникалық зерттеп-қарау және жылжымалы мүлік кепілінің тізілімін жүргізу саласында мемлекеттік саясатты іске асыру;

4) құқықтық көмекті және заң қызметін көрсетуді ұйымдастыру және құқықтық насихатты қамтамасыз ету;

5) сот-сараптама қызметін ұйымдастыру және жүзеге асыру;

6) - 6-2) алып тасталды - ҚР 2012.01.18 N 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

7) зияткерлік меншік құқықтарын сақтау және қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты қалыптастыру және іске асыру;

8) алынып тасталды

9) Қазақстан Республикасының заңына сәйкес әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы істер бойынша іс жүргізуді жүзеге асыру;

9-1) алып тасталды - ҚР 2010.12.29 N 372-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін

күнтiзбелiк он күн өткен соң қолданысқа енгiзiледi) Заңымен;

9-2) алып тасталды - ҚР 2010.12.29 N 372-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейiн күнтiзбелiк он күн өткен соң қолданысқа енгiзiледi) Заңымен;

9-3) атқарушылық құжаттарды орындау саласындағы мемлекеттік саясатты қалыптастыру және iске асыру;

9-4) сот-сараптама қызметi саласындағы мемлекеттік саясатты қалыптастыру және iске асыру;

10) өздерiне Қазақстан Республикасының заңдарымен жүктелген өзге де мiндеттердi жүзеге асыру болып табылады.

Ескерту. 3-бапқа өзгерiстер енгiзiлдi - ҚР 2004.12.29 N 25, 2007.03.26 N 240, 2010.12.28 N 368-IV (алғашқы ресми жариялағанынан кейiн күнтiзбелiк он күн өткен соң қолданысқа енгiзiледi), 2010.12.29 N 372-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейiн күнтiзбелiк он күн өткен соң қолданысқа енгiзiледi), 2011.03.25 N 421-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейiн күнтiзбелiк он күн өткен соң қолданысқа енгiзiледi), 2012.01.18 N 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейiн күнтiзбелiк он күн өткен соң қолданысқа енгiзiледi); 05.07.2014 N 236-V (алғашқы ресми жарияланған күнiнен кейiн күнтiзбелiк он күн өткен соң қолданысқа енгiзiледi); 29.09.2014 N 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнiнен кейiн күнтiзбелiк он күн өткен соң қолданысқа енгiзiледi), 03.07.2014 № 227-V (01.01.2015 бастап қолданысқа енгiзiледi); 17.11.2015 № 408-V (01.03.2016 бастап қолданысқа енгiзiледi) Заңдарымен.

4-бап. Әдiлет органдары қызметiнiң принциптерi

1. Әдiлет органдарының қызметi:

1) заңдылық;

2) қорғалу құқығын қамтамасыз ету, баршаның заң алдындағы теңдiгi, адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу және сақтау;

3) жариялылық, құқық қорғау органдарымен және басқа да мемлекеттік органдармен, өзге де ұйымдармен және лауазымды адамдармен өзара iс-қимыл жасау;

4) саяси партиялардың және өзге де қоғамдық бiрлестiктердiң қызметiне тәуелсiз болу;

5) алып тасталды - ҚР 2012.01.18 N 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейiн күнтiзбелiк он күн өткен соң қолданысқа енгiзiледi) Заңымен;

6) әдiлет органдары жүйесiнiң бiртұтастығы принциптерiне негiзделедi.

Ескерту. 4-бапқа өзгерiс енгiзiлдi - ҚР 2012.01.18 N 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейiн күнтiзбелiк он күн өткен соң қолданысқа енгiзiледi) Заңымен.

2-тарау. ӘДIЛЕТ ОРГАНДАРЫНЫҢ ЖҮЙЕСI ЖӘНЕ ОНЫҢ ҚЫЗМЕТIН

ҰЙЫМДАСТЫРУ

5-бап. Әдiлет органдары жүйесi

1. Әдiлет органдарының бiрыңғай жүйесiн мыналар құрайды:

1) мыналарды:

Қазақстан Республикасының Әдiлет министрлiгiн;

аумақтық әдiлет органдарын, бөлiмдерi мен мекемелерiн қамтитын әдiлет органдары;

2) мекемелер және өзге де ведомстволық бағынысты ұйымдар.

Ескерту. 5-бап жаңа редакцияда - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнiнен кейiн күнтiзбелiк он күн өткен соң қолданысқа енгiзiледi).

6-бап. Қазақстан Республикасының Әдiлет министрлiгi

1. Қазақстан Республикасының Әдiлет министрлiгi Қазақстан Республикасы Үкiметiнiң құрылымына кiретiн, Республика Премьер-Министрiнiң ұсынуымен Республика Президентi құратын, қайта ұйымдастыратын және тарататын орталық атқарушы орган болып табылады.

2. Әдiлет министрлiгiн Республиканың Президентi қызметке тағайындайтын және қызметтен босататын Министр басқарады.

3. Алып тасталды - ҚР 29.12.2014 № 269-V (01.01.2015 бастап қолданысқа

енгізіледі) Заңымен.

4. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі қылмыстар профилактикасы, азаматтардың конституциялық құқықтары мен бостандықтарын, қоғамның және мемлекеттің мүдделерін қорғау, халық тарапынан сенім мәселелеріне басымдық беріп, өкілді органдар мен жұртшылық беретін сыртқы бағалау тетіктерін айқындай отырып, сыбайлас жемқорлық деңгейінің рейтингтік бағасын енгізіп, есептілік және қызметті бағалау жүйесін жетілдіреді, сондай-ақ азаматтық қоғам институттарымен ынтымақтастықтың әртүрлі нысандарын белгілейді.

Ескерту. 6-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2009.04.29 N 154-IV, 2009.07.17 N 188-IV (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз), 2010.03.19 № 258-IV, 2011.01.06 N 378-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.01.06 N 379-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2012.07.10 N 36-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.12.2014 № 269-V (01.01.2015 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

7-бап. Қазақстан Республикасы Әділет министрінің өкілеттіктері

1. Қазақстан Республикасының Әділет министрі (бұдан әрі - Министр) әділет органдарының жұмысына басшылық етуді жүзеге асырады және әділет органдарына жүктелген міндеттердің орындалуына дербес жауапты болады.

2. Министр:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ведомстволардың, Әділет министрлігіне ведомстволық бағынысты ұйымдардың басшыларын, сондай-ақ олардың орынбасарларын қызметке тағайындайды және қызметтен босатады;

2) әділет органдарында мемлекеттік тіркелуге жататын, бірақ одан өтпеген нормативтік құқықтық актілерді жарамсыз деп тану туралы талап арызбен сотқа жүгінеді;

3) әділет органдары орындауға міндетті актілер, сондай-ақ өз құзыреті шегінде өзге де мемлекеттік органдар, ұйымдар, лауазымды адамдар мен азаматтар орындауға міндетті актілер шығарады;

4) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес мемлекеттік органдар мен ұйымдарда Министрліктен өкілдік етеді;

5) алып тасталды - ҚР 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

6) өзіне осы Заңмен, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерімен жүктелген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

Ескерту. 7-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.01.10 № 383-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 № 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

8-бап. Аумақтық әділет органдары

1. Облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың, аудандар мен қалалардың әділет бөлімшелері аумақтық әділет органдары болып табылады.

2. Аумақтық әділет органдарында әділет органдарына жүктелген функциялардың орындалуын қамтамасыз ететін тиісті құрылымдық бөлімшелер құрылады.

Ескерту. 8-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР 2004.12.29 № 25 Заңымен.

9-бап. Әділет жүйесінің ұйымдары

Әділет министрлігіне жүктелген міндеттерді шешу және функцияларды қамтамасыз ету үшін Министрлік жанында мемлекеттік мекемелер мен басқа да ұйымдар жұмыс істейді.

Ескерту. 9-бап жаңа редакцияда - ҚР 29.09.2014 № 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

10-бап. Әділет органдарының қылмыстық-атқару жүйесі

Ескерту. 10-бап алып тасталды - ҚР 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

11-бап. Қылмыстық-атқару жүйесінің құрылымы

Ескерту. 11-бап алып тасталды - ҚР 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

11-1-бап. Атқарушылық іс жүргізу органдарының жүйесі

Ескерту. 11-1-бап алып тасталды - ҚР 29.09.2014 № 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

12-бап. Әділет органдарының мемлекеттік органдармен, ұйымдармен және лауазымды адамдармен өзара іс-қимылы

1. Әділет органдары өздеріне жүктелген міндеттерді шешу кезінде орталық және жергілікті мемлекеттік органдармен, оның ішінде құқық қорғау және бақылау органдарымен, сондай-ақ лауазымды адамдармен өзара іс-қимыл жасап отырады.

Әділет органдары қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органның сұратуы бойынша Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасына сәйкес өздерінің ақпараттық жүйелерінен мәліметтер ұсынады.

2. Мемлекеттік органдар, ұйымдар мен лауазымды адамдар әділет органдарына функционалдық міндеттерді орындауына және адам мен азаматтың, заңды тұлғалардың құқықтарын, бостандықтарын және мемлекеттің мүдделерін қорғауына жәрдемдесуге міндетті.

3. Әділет органдарының шет мемлекеттердің мемлекеттік органдарымен және ұйымдарымен, оның ішінде әділет органдарымен ынтымақтастығы халықаралық шарттардың негізінде жүзеге асырылады.

4. Алып тасталды - ҚР 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

Ескерту. 12-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2004.12.29 № 25, 2009.08.28 № 192-IV (2010.03.08 бастап қолданысқа енгізіледі), 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 2014.06.10 № 206-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

12-1-бап. Қылмыстық-атқару жүйесінің мекемелерінде ұсталатын адамдардың құқықтары мен заңды мүдделерінің қамтамасыз етілуін қоғамдық бақылау

Ескерту. 12-1-бап алып тасталды - ҚР 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

13-бап. Әділет органдарының актілері

1. Осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заң актілерінде, Қазақстан Республикасының Президенті мен Үкіметінің актілерінде көзделген жағдайларда Әділет министрі өз құзыреті шегінде әділет органдары қызметінің мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес мемлекеттік тіркелуге тиісті бұйрықтар шығарады, сондай-ақ ұсыныстар енгізеді.

2. Әділет министрлігі ведомстволарының және аумақтық органдарының басшылары өз құзыреті шегінде бұйрықтар шығарады және ұсыныстар енгізеді.

3. Әділет органдарының өз құзыреті шегінде қабылдаған және заңдарда көзделген жағдайларда мемлекеттік тіркеуден өткен актілерін Қазақстан Республикасы ұйымдары, лауазымды адамдары мен азаматтары, шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдар орындауға міндетті.

14-бап. Әділет органдарының ұсынысы

1. Әділет органдары:

1) әділет органдарында мемлекеттік тіркелуге тиісті, бірақ одан өтпеген нормативтік құқықтық актілеріне қатысты;

2) орталық және жергілікті мемлекеттік органдардың, әкімдердің олар қолданатын, Қазақстан Республикасы Конституциясының 4-бабына сәйкес жариялануы міндетті, бірақ белгіленген тәртіппен жарияланбаған, нормативтік құқықтық актілеріне қатысты;

3) әділет органдарында мемлекеттік тіркелуге тиісті, Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келетін нормативтік құқықтық актілеріне қатысты;

4) Қазақстан Республикасының заң актілерінде белгіленген өзге де жағдайларда заңның бұзылуын жою туралы ұсыныс енгізеді.

2. Ұсыныс тиісті мемлекеттік органға (лауазымды адамға) не жоғары тұрған органға (лауазымды адамға) енгізіледі.

3. Ұсынуды мемлекеттік орган не жоғары тұрған органның лауазымды адамы заңдылықтың бұзылуын, сондай-ақ оларға әсер ететін себептер мен шарттарды жою жөніндегі шараларды міндетті түрде қолдана отырып, әділет органдары белгілеген мерзімдерде, бірақ күнтізбелік отыз күннен кешіктірмей қарауға тиіс.

Әділет органдары ұсынуды қарау кезінде қатысуға құқылы. Мемлекеттік орган немесе лауазымды адам ұсыну қаралатын күнге дейін күнтізбелік үш күннен кешіктірмей ұсынудың қаралатын уақыты мен орны туралы әділет органын хабардар етуге тиіс.

4. Ұсынуды қарау нәтижелері мен қолданылған шаралар туралы ұсыну қаралған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде әділет органдарына хабарланады.

Ескерту. 14-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.01.10 № 383-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 № 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

3-тарау. ӘДІЛЕТ ОРГАНДАРЫНЫҢ НЕГІЗГІ ФУНКЦИЯЛАРЫ, ҚҰҚЫҚТАРЫ

МЕН МІНДЕТТЕРІ

15-бап. Әділет органдарының заң жобасы жұмысын жүргізу, заңдарды жетілдіру саласындағы функциялары

Әділет органдары заң жобасы жұмысын жүргізу, заңдарды жетілдіру саласында мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) заң жобасы жұмысы, нормативтік құқықтық актілердің жобаларын әзірлеу;

2) нормативтік құқықтық актілердің жобаларына заң сараптамасын жасау;

3) заң жобалары, сараптама, ғылыми-зерттеу жұмыстарын және консультацияларды жүзеге асыру үшін, осы мақсаттарға бюджеттік және өзге де қаражаттарды пайдалана отырып, мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, оның ішінде шет ел мамандары мен сарапшыларын тарту;

4) Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің тапсырмасы бойынша мүдделі мемлекеттік органдармен бірлесіп, Үкіметтің нормативтік құқықтық актілеріне ресми түсіндірме беру;

5) құқықтық ақпараттандыруды қамтамасыз ету, нормативтік құқықтық актілердің эталондық бақылау банкін жүргізуді, Қазақстанда құқықтық ақпараттың бірыңғай компьютерлік жүйесін жүргізуді қамтамасыз ету;

6) мемлекеттік органдар мен ұйымдардың заң саласындағы ғылыми-зерттеу жұмысын үйлестіру.

Ескерту. 15-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 05.07.2014 N 236-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 06.04.2016 № 481-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

**16-бап. Әділет органдарының халықаралық шарттарды
құқықтық қамтамасыз ету, шетелдік құқықтық
көмекті үйлестіру саласындағы функциялары**

Әділет органдары халықаралық шарттарды құқықтық қамтамасыз ету, шетелдік құқықтық көмекті үйлестіру саласында мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес шет мемлекеттермен құқықтық көмек және құқықтық ынтымақтастық туралы халықаралық шарттарды дайындау, жасасуды және орындауды ұйымдастыру;

2) Қазақстан Республикасының кепілдігімен жасалатын заем шарттарына заң сараптамасын жасау;

3) халықаралық шарттарға сәйкес шет мемлекеттердің сот тапсырмалары мен өтініштерін орындау;

4) Қазақстан Республикасы мен шет мемлекеттердің заңдарын үйлестіру, бір ізге түсіру, сондай-ақ Қазақстан таныған халықаралық нормаларды Қазақстан Республикасының заңдарына имплементациялау мәселелері бойынша талдау жүргізу;

5) санаткерлік меншік құқықтарын өзара қорғау туралы халықаралық шарттарды дайындау мен жасасуға, осындай шарттарға қол қоюға белгіленген тәртіппен қатысу;

6) халықаралық шарттардың жобаларына заң сараптамасын жасау.

**17-бап. Әділет органдарының сот-сараптама қызметі
саласындағы функциялары**

Әділет органдары сот-сараптама қызметі саласында мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) сот сарапшылары кадрларын іріктеу және орналастыру;

2) сот-сараптама қызметін ұйымдастыру және сот сарапшыларына Қазақстан Республикасының рұқсаттар және хабарламалар туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен лицензиялар беру;

3) мемлекеттік сот-сараптама ұйымдарын материалдық-техникалық қамтамасыз ету;

4) сот сараптамасы саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстарын үйлестіру.

Ескерту. 17-бап жаңа редакцияда - ҚР 29.09.2014 № 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР 16.05.2014 № 203-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін алты ай өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

**18-бап. Әділет органдарының мемлекеттік тіркеуді жүзеге
асыру саласындағы функциялары**

Әділет органдары мемлекеттік тіркеу саласында мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) орталық мемлекеттік органдардың, ведомстволардың, мәслихаттардың, әкімдіктер мен әкімдердің нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің мемлекеттік тізілімін жүргізуді қамтамасыз ету;

2) заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу, филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу, сондай-ақ Бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімін жүргізу;

3) азаматтық хал актілерін мемлекеттік тіркеу;

4) мемлекеттік органдардың тіркелген нормативтік құқықтық актілерінің тізбесін жалпы жұрттың назарына жеткізу үшін жариялау;

5) жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу, құқықтық кадастрды жүргізу.

Ескерту. 18-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2004.12.29 № 25, 2006.06.05 № 146, 2007.07.26 № 311, 2010.12.29 № 372-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.03.25 № 421-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2012.12.24 № 60-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 05.07.2014 № 236-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он

күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 № 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 17.11.2015 № 408-V (01.03.2016 бастап қолданысқа енгізіледі); 24.11.2015 № 422-V (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

19-бап. Әділет органдарының құқықтық көмек және заң қызметін көрсетуді ұйымдастыру, құқықтық насихат салаларындағы функциялары

1. Әділет органдары құқықтық көмекті ұйымдастыру және заң қызметін көрсету саласында мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) мемлекеттік нотариат кадрларын іріктеу, аттестаттау және орналастыру, Қазақстан Республикасының рұқсаттар және хабарламалар туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен адвокаттар мен нотариустарға лицензиялар беру, оларды тоқтата тұру және тоқтату (олардан айыруды қоспағанда);

2) мемлекеттік нотариат кеңселерінің қызметіне басшылық жасау, жеке нотариаттың дамуына жәрдемдесу, жасалған нотариаттық әрекеттердің заңдылығы мен мемлекеттік және жеке нотариустардың іс жүргізу ережелерін сақтауын бақылау;

3) Қазақстан Республикасының рұқсаттар және хабарламалар туралы заңнамасына сәйкес жекелеген қызмет түрлерін лицензиялау;

4) нормативтік-әдіснамалық қамтамасыз ету, азаматтық хал актілерін тіркеуді бақылау және тиісті дерекқордың жұмыс істеуін қамтамасыз ету;

5) орталық атқарушы органдардың заң қызметінің жұмысын үйлестіру және оған әдістемелік басшылық жасау, облыстардың, Астана және Алматы қалаларының әкімдері аппараттарының заң қызметтерімен өзара іс-қимыл жасау;

6) адвокаттардың, нотариаттардың жеке және заңды тұлғаларға көрсететін заң қызметтерінің сапасын бақылау;

7) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 № 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

8) әділет органдарынан және өзге де мемлекеттік органдардан, сондай-ақ нотариустардан шығатын ресми құжаттарға апостиль қою.

2. Әділет органдары құқықтық насихат саласында мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) құқықтық насихатты ұйымдастыруды ведомствоаралық үйлестіру, заңдарға түсіндірме беруге қатысу;

2) эталондық заң актілерін және өзге де нормативтік құқықтық актілерді, ақпараттық және анықтамалық-әдістемелік материалдарды шарт негізінде, оның ішінде құқықтық ақпараттың автоматтандырылған жүйесін пайдалана отырып беру;

3) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 № 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

Ескерту. 19-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2004.12.29 № 25, 2005.04.15 № 45, 2007.01.12 № 222 (ресми жарияланған күнінен бастап алты ай өткеннен кейін қолданысқа енгізіледі), 2010.12.29 № 372-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 № 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 16.05.2014 № 203-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін алты ай өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

20-бап. Әділет органдарының қылмыстық-атқару қызметі саласындағы функциялары

Ескерту. 20-бап алып тасталды - ҚР 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

21-бап. Әділет органдарының зияткерлік меншік құқықтарын сақтау және қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты жүзеге асыру саласындағы функциялары

Әділет органдары зияткерлік меншік құқықтарын сақтау және қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты жүзеге асыру саласында мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) зияткерлік меншік құқықтарын сақтау және қорғау саласындағы заңнаманы жетілдіру жөнінде ұсыныстар тұжырымдау;

2) зияткерлік меншік объектілерін құқықтық қорғау және пайдалану саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстары мен басқа да жұмыстарға қатысу;

3) зияткерлік меншік объектілерін қорғау және пайдалану мәселелері бойынша халықаралық ынтымақтастық;

4) уәкілетті органдар мен мүдделі ұйымдардың зияткерлік меншікті сақтау және қорғау саласындағы өзара іс-қимылдарын үйлестіру;

5) уәкілетті органдар мен ұйымдардың осы саладағы заңнаманы сақтауын және халықаралық шарттарды орындауын сақтауды қоса алғанда, олардың зияткерлік меншік құқықтарын сақтау және қорғау жөніндегі мемлекеттік саясатты іске асыруының мониторингі;

6) мүліктік құқықтарды ұжымдық негізде басқаратын ұйымдардың, патенттік сенім білдірілгендердің қызметін бақылау және олармен өзара іс-қимыл жасау;

7) ресми тізілімдерде авторлық құқықты тіркеу;

8) өнеркәсіптік меншік объектілеріне, селекциялық жетістіктерге, интегралдық микросхемалар топологияларына қорғау құжаттарын беруге түскен өтінімдерді тіркеуді қамтамасыз ету;

9) қорғау құжаттарын беруге түскен өтінімдерге сараптама жүргізуді ұйымдастыру, өнеркәсіптік меншік объектілерінің, селекциялық жетістіктердің, интегралдық микросхемалар топологияларының мемлекеттік тізілімдерін жүргізу, қорғау құжаттарын беру және оларды күшінде ұстау жөніндегі шараларды жүзеге асыру;

10) патенттік іс саласындағы сараптаманы жүзеге асыратын мемлекеттік ұйымдардың қызметін бақылау;

11) өнеркәсіптік меншік объектілерін, селекциялық жетістіктерді, интегралдық микросхемалар топологияларын пайдалануға лицензиялық шарттарды, ашық лицензияларды және қорғау құжаттарын басқаға беру шарттарын тіркеуді қамтамасыз ету;

12) мүліктік құқықтарды ұжымдық негізде басқаратын ұйымдарды аккредиттеу.

Ескерту. 21-бап жаңа редакцияда - ҚР 29.09.2014 № 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

21-1-бап. Әділет органдарының атқарушылық құжаттардың орындалуын қамтамасыз ету саласындағы функциялары

Әділет органдары атқарушылық құжаттардың орындалуын қамтамасыз ету саласында мынадай функцияларды:

1) атқарушылық құжаттардың орындалуын қамтамасыз етуді (ұйымдастырушылық, әдістемелік қамтамасыз ету, бақылау, атқарушылық іс жүргізу бойынша шағымдар мен өзге де өтініштерді қарау, борышкерлердің тыйым салынған мүлкімен жұмыс);

2) жеке сот орындаушылары мен олардың алқаларының қызметін ұйымдастыруды (біліктілік, тәртіптік комиссияларының жұмысын ұйымдастыру, конкурс өткізу, жеке сот орындаушыларының қызметін лицензиялау, олардың қызметін бақылау, жеке сот орындаушыларының әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) шағымдар мен өзге де өтініштерді қарау);

3) шет мемлекеттердің атқарушылық іс жүргізу қызметтерімен және халықаралық ұйымдармен атқарушылық құжаттарды орындау саласындағы ынтымақтастықты жүзеге асырады.

Ескерту. Заң 21-1-баппен толықтырылды - ҚР 2010.12.28 № 368-IV (алғашқы ресми жариялағанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен; жаңа

редакцияда - ҚР 29.09.2014 № 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

22-бап. Әділет органдарының есірткі құралдары, психотроптық заттар, прекурсорлар айналымы және олардың заңсыз айналымы мен оларды теріс пайдалануға қарсы іс-әрекет саласындағы функциялары

Ескерту. 22-бап алынып тасталды - ҚР 2004.12.29 № 25 Заңымен.

22-1-бап. Авторлық құқық пен сабақтас құқықтар, өнеркәсіптік меншік, селекциялық жетістіктер, интегралдық микросхемалар топологиясы объектілерінің пайдаланылуына мемлекеттік бақылау

1. Авторлық құқық пен сабақтас құқықтар, өнеркәсіптік меншік, селекциялық жетістіктер, интегралдық микросхемалар топологиясы объектілерінің пайдаланылуына мемлекеттік бақылау тексеру нысанында және өзге де нысандарда жүзеге асырылады.

2. Тексеру Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады. Мемлекеттік бақылаудың өзге де нысандары осы Заңға сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. 22-1-бап жаңа редакцияда - ҚР 2009.07.17 № 188-IV (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз), өзгерту енгізілді - ҚР 2011.01.06 № 378-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.10.2015 № 376-V (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

23-бап. Әділет органдарының өзге де функциялары

1. Әділет органдары 15-22-баптарда тізбеленген функциялардан басқа мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) адам мен азаматтың, ұйымдар мен мемлекеттің құқықтарын, бостандықтарын және заңды мүдделерін сақтау және қорғау;

2) өздеріне басқа мемлекеттік органдар мен ұйымдар берген, мемлекеттік құпияларды құрайтын мәліметтердің, сондай-ақ олар құпияландырған мәліметтердің қорғалуын қамтамасыз ету;

3) әділет органдарының құзыретіне жататын мәселелер бойынша азаматтар мен заңды тұлғалардың өтініштерін қабылдау, қарау және қабылданған шешімдер туралы өтініш жасаушыларға Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіп пен мерзімде хабарлау;

4) өз қызметі саласында Қазақстан Республикасы заңдарын қолданылу практикасын талдау және қорыту және оларды жетілдіру, Қазақстан Республикасы заңдарының бұзылуына ықпал еткен себептер мен жағдайларды жою жөнінде тиісті ұсыныстар енгізу;

5) алып тасталды - ҚР 03.07.2013 № 124-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

6) алып тасталды - ҚР 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

7) өз құзыреті шегінде мемлекеттік органдарға ғылыми-әдістемелік және құқықтық көмек көрсету;

7-1) алып тасталды - ҚР 2011.07.21 № 468-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

8) зияткерлік меншік саласында Қазақстан Республикасы заңдарының сақталуы тұрғысында жеке және заңды тұлғаларды тексеруді жүзеге асыру;

9) нормативтік құқықтық актілердің мәтіндерін кейіннен ресми жариялау саласында Қазақстан Республикасы заңнамасының сақталуы бойынша нормативтік құқықтық актілердің мәтіндерін кейіннен жариялауды жүзеге асыратын тұлғалардың қызметін тексеруді жүзеге асыру;

9-1) уәкілетті органдардың нормативтік құқықтық актілерді құқықтық мониторингі жөніндегі қызметін үйлестіру;

9-2) заңдарға сәйкес әділет органдарының құзыретіне жатқызылған әкімшілік құқық бұзушылықтар бойынша іс жүргізуді жүзеге асыру.

10) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асыру.

2. "Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда әділет органдары сыйақы мөлшері мен оны төлеу шарттарын белгілейді.

3. **Алып тасталды - ҚР 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.**

Ескерту. 23-бап жаңа редакцияда - ҚР 2004.12.20 № 13 (2005.01.01 бастап қолданысқа енгізіледі), өзгерістер енгізілді - 2006.01.31 № 125 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз), 2006.07.05 № 165 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз), 2007.03.26 № 240, 2010.01.20 № 239-IV (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-б. қараңыз), 2011.07.21 № 468-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.07.05 № 452-IV (2011.10.13 бастап қолданысқа енгізіледі), 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.07.2013 № 124-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 № 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

24-бап. Әділет органдары мен олардың лауазымды адамдарының құқықтары

Әділет органдары мен олардың лауазымды адамдары өз құзыреті шегінде:

1) орталық және жергілікті мемлекеттік органдар, ұйымдар, лауазымды адамдар мен азаматтар міндетті түрде орындауға тиісті нормативтік құқықтық актілер шығаруға;

2) өз құзыретіне кіретін мәселелер бойынша ведомствоаралық үйлестіру мен бақылауды жүзеге асыруға;

3) мемлекеттік органдардан, ұйымдардан, олардың лауазымды адамдарынан қағаз және (немесе) электрондық жеткізгіштердегі қажетті ақпаратты және материалдарды Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен сұратуға және алуға;

4) орталық мемлекеттік органдарда, сондай-ақ мәслихаттар мен әкімдіктерде Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен мемлекеттік тіркеуге жататын нормативтік құқықтық актілерді тексеруді жүзеге асыруға;

5) Қазақстан Республикасы Азаматтық іс жүргізу кодексінің 56-бабында белгіленген тәртіппен азаматтардың құқықтарын, бостандықтарын және заңмен қорғалатын мүдделерін, сондай-ақ қоғамдық немесе мемлекеттік мүдделерді қорғау үшін сотқа талап қойып жүгінуге;

6) өздеріне берілген мүлікті басқаруды жүзеге асыруға;

7) лицензиялауды және лицензиаттардың лицензиялық талаптарды сақтауы жөніндегі қызметіне бақылауды жүзеге асыруға;

8) бағынысты ұйымдарды құру, қайта ұйымдастыру және тарату мәселелері бойынша ұсыныстар енгізуге;

8-1) Қазақстан Республикасының ақпараттандыру туралы заңнамасына сәйкес ақпараттық жүйелерді пайдалана отырып, электрондық қызметтер көрсетуге;

9) баспа қызметін жүзеге асыруға;

10) **алып тасталды**

11) **алып тасталды**

12) заңда белгіленген жағдайлар мен тәртіп бойынша әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттамалар жасап, істерді қарауға, өз құзыреті шегінде әкімшілік жазалар

қолдануға;

13) алып тасталды

14) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асыруға құқылы.

Ескерту. 24-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.12.29 № 25, 2007.01.11 № 218, 2010.07.15 № 337-IV (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз), 2011.07.05 № 452-IV (2011.10.13 бастап қолданысқа енгізіледі), 2012.07.10 № 36-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

24-1-бап. Қылмыстық-атқару жүйесі қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері

Ескерту. 24-1-бап алып тасталды - ҚР 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

24-2-бап. Нормативтік құқықтық актілердің ресми мәтіндерін кейіннен жариялау саласындағы мемлекеттік бақылау

1. Нормативтік құқықтық актілердің ресми мәтіндерін кейіннен жариялау саласындағы мемлекеттік бақылау тексеру нысанында және өзге де нысандарда жүзеге асырылады.

2. Тексеру Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес жүзеге асырылады. Мемлекеттік бақылаудың өзге де нысандары осы Заңға сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. 24-2-бап жаңа редакцияда - ҚР 2009.07.17 № 188-IV (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараңыз), өзгерту енгізілді - ҚР 2011.01.06 № 378-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.10.2015 № 376-V (01.01.2016 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

4-тарау. ӘДІЛЕТ ОРГАНДАРЫНЫҢ КАДРЛАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАҒДАЙЫ

Ескерту. 4-тарау жаңа редакцияда - ҚР 2011.01.06 № 379-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

25-бап. Әділет органдарының кадрлары

Әділет органдарының кадрларын әділет органдарының мемлекеттік қызметшілер болып табылатын қызметкерлері, сондай-ақ олармен еңбек қатынастары Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасымен реттелетін өзге де адамдар құрайды.

Ескерту. 25-бап жаңа редакцияда - ҚР 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

26-бап. Қылмыстық-атқару жүйесі органдарының персоналы

Ескерту. 26-бап алып тасталды - ҚР 2012.01.18 № 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

27-бап. Қылмыстық-атқару жүйесі органдары қызметкерлерінің еңбегін құқықтық реттеу

Ескерту. 27-бап алып тасталды - ҚР 2012.01.18 N 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

28-бап. Қылмыстық-атқару жүйесі органдары қызметкерлерінің арнаулы атақтары

Ескерту. 28-бап алып тасталды - ҚР 2012.01.18 N 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

29-бап. Қылмыстық-атқару жүйесінде қызмет атқарудың ерекше жағдайлары

Ескерту. 29-бап алып тасталды - ҚР 2012.01.18 N 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

30-бап. Әділет органдары қызметкерлерін материалдық және әлеуметтік жағынан қамсыздандыру

1. Әділет органдары қызметкерлерінің еңбегіне ақы төлеу Қазақстан Республикасының Президенті бекіткен бірыңғай еңбекке ақы төлеу жүйесіне сәйкес жүзеге асырылады.

2. Әділет органдарының қызметкерлеріне ұзақтығы күнтізбелік отыз күн болатын жыл сайынғы ақылы еңбек демалыстары беріледі.

3. Әділет органдарының «Мемлекеттік қызмет туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген мемлекеттік қызметшілер мәртебесінен ерекшеленетін құқықтық мәртебесі бар қызметкерлерінің материалдық қамтамасыз етілуі мен әлеуметтік қорғалуы Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерімен белгіленеді.

31-бап. Қылмыстық-атқару жүйесі органдарының қызметкерлерін әлеуметтік қорғаудың өзге шаралары

Ескерту. 31-бап алып тасталды - ҚР 2012.01.18 N 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

5-тарау. ӘДІЛЕТ ОРГАНДАРЫНЫҢ ҰЙЫМДАСТЫРЫЛУЫ МЕН ҚЫЗМЕТІНІҢ ӨЗГЕ ДЕ МӘСЕЛЕЛЕРІ

33-бап. Әділет органдарын қаржыландыру, материалдық-техникалық қамтамасыз ету

Әділет органдарын қаржыландыру, материалдық-техникалық қамтамасыз ету бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

Ескерту. 33-бап жаңа редакцияда - ҚР 2012.01.18 N 547-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

34-бап. Қорытынды және өтпелі ережелер

1. Алып тасталды - ҚР 2010.12.29 N 372-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

2. Алып тасталды - ҚР 2011.01.10 N 383-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

Ескерту. Заң 34-баппен толықтырылды - ҚР 2004.12.29 N 25, өзгерту енгізілді - ҚР 2007.03.26 N 240, 2008.06.24 N 46-IV (2008 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі), 2010.12.29 N 372-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.01.10 N 383-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

*Қазақстан Республикасының
Президенті*